

T.C.
Tarım ve Orman Bakanlığı
Bartın İl Müdürlüğü

ARICILIK'TA
ALTIN
KURALLAR

Bartın

bartin.tarimorman.gov.tr

Değerli Arıcılar; Bal arıları, insanlara yaşamlarının her döneminde ona faydalı olan balı, poleni, arı sütünü, propolisi, arı zehirini ve bal mumunu üretmiştir. Yerine göre bu ürünler şifa yerine göre de gelir kaynağı olmuştur.

Ülkemiz coğrafi konumu, arazi yapısı, iklimi ve bitki örtüsü ile arıcılık için çok uygun olmasına rağmen, bal üretimi yeterli düzeyde değildir. Bunun nedeni arıcılığımızın ilkel şartlarda veya teknik bilgiden mahrum olarak yapılmasından kaynaklanmaktadır.

Değerli Arıcılar; yüksek üretim maliyetleri karşısında eski usul kovanlarla veya kovanları kendi hallerine bırakarak arıcılıktan yeterli kazanç ve ürün elde etmek mümkün değildir.

Kovan başına maliyetleri düşürerek arıcılıktan daha fazla kazanç sağlayabilmek ve saf bir bal üretmek için bazı önemli uyarıları sizlere iletmek, sizlerin ufkunu açabilmek için bazı önerilerde bulunmak istiyoruz.

Teknik arıcılığın altın kuralları olan bu önerilere uyunuz ki kazancınız bol ürününüz bol ve sağlıklı olsun.

Teknik ve gezginci arıcılığa uygun modern kovanlarla arıcılık yapınız. Ekonomik bir arıcılık için yeterli bilgi ve tecrübeye sahip olduktan sonra, en az 50-60 kovanla çalışınız ve diğer arıcılarla iş birliği yapınız.

Güçlü kovanlardan daha yüksek verim alındığını biliniz. 5'er çerçeveli 3 kovan yerine 10 çerçeveli 1 adet kovanla çalışmayı tercih ediniz. Zayıf kovanların üretim maliyetlerini artırdığını ve kazancınızı azaltacağını unutmayınız.

Kovanların güçlü olması için mevsimsel bakım işlerini mutlaka yapınız. Özellikle ilkbahar ve sonbahar teşvik şuruplamasının zamanını kaçırmayınız. Başarılı kışlatmada altın kuralın kış mevsimine mutlaka genç işçi arılarla ve yeterli besin stoğu ile girmek olduğunu unutmayınız. Arılar kış mevsimi süresince bal yiyerek ısı üretmekte ve bu sayede yaşamaktadırlar.

Zayıf kovanları ilkbahar ve sonbaharda mutlaka birleştiriniz.

Teknik arıcılığın en önemli kurallarından birisinin de genç ve kaliteli ana arılarla çalışmak olduğunu unutmayınız. Kovanlarda yaşlı ana bulundurmayınız. 2 yılda bir kovanların analarını mutlaka yenileyiniz.

Tabi oğulun kovanlarınızı zayıflattığını, sizleri uğraştırdığını ve bunun yanında maliyetleri artırdığını biliniz. Arılı kovan sayısını artırmak istiyorsanız bölme (suni oğul) yapınız ve bunlara hazır döllenen ana arı veriniz. Böylece mevsimden 3 hafta kazanmış, koloni gelişme dönemini kaçırmamış olursunuz.

Arıcılıkta bol verim alabilmek için nektar ve polen kaynakları yönünden zengin bölgeleri seçiniz, gezginci arıcılık yapınız, nakil sırasında kovanlarınızda yeterli havalandırma sağlayınız.

Arı hastalık ve zararları konusunda her zaman uyanık ve dikkatli olunuz. Sağlıklı bir koloninin görüntüsünü ezbere biliniz. Koloni kontrollerini bakan gözle değil, gören gözle yapınız. Hastalık ve zararlılar konusunda şüpheye düştüğünüzde zaman kaybetmeden bir uzmanın görüş ve önerilerini alınız. Sorma ve öğrenme konusunda hiç tereddüt etmeyiniz.

Üretim çeşitliliğine gidiniz. Balın yanında polen, arı sütü üretiniz, polenin bol olduğu dönemlerde polen toplayarak, polenin az olduğu dönemlerde arılarına yediriniz. Ayrıca polen insan sağlığı yönünden çok değerlidir. Bunu diğer insanlara da öğretiniz.

Boş peteklerin saklanması petek güvesine karşı kesinlikle naftalin kullanmayınız. Petrol artığı olan naftalinin kanserojen madde ihtiva ettiğini ve bunun bal ve balmumunda kalıntı bırakarak insan sağlığı açısından tehlikeli olduğunu unutmayınız.

Bilinçsiz ve gereksiz ilaç kullanmayınız. Gereksiz ilaç kullanmanın arılarımıza, balımızın kalitesine ve bütçemize zarar verdiğini, verilen her ilacın bal ve balmumunda az veya çok kalıntı bıraktığını aklınızdan çıkarmayınız. İlaç kalıntısı içeren balların insan sağlığını ve ihracatımızı olumsuz yönde etkilediğini unutmayınız. Arılara kullanacağınız antibiyotikler konusunda mutlaka bir uzmanın görüşünü alınız.

Varroa mücadelesini kesinlikle bal üretimi mevsimi dışında, mümkünse kolonide hiç kapalı yavrunun bulunmadığı ya da en az olduğu erken ilkbahar ve geç sonbahar döneminde **Tarım ve Orman Bakanlığınca** ruhsatlandırılmış ilaçlarla yapınız. Varroa mücadelesinde zamanlamanın çok önemli olduğunu unutmayınız.

Bal ve balmumunu mutlaka kokusuz, rutubetsiz havadar ortamlarda depolayınız. Balı daha önce kullanılmamış laklı tenekelerde saklayınız. Balınızı ısıtmayınız, her ısıtmada balda bulunan değerli enzimlerin tahrip olduğunu biliniz.

Arıcılık konusunda çalışan kurumları ziyaret ediniz. Onların üretim tekniklerini görünüz. Kazançlı arıcılığın bilgi ve tecrübeyle yapılabileceğini unutmayınız. Tarım İl ve İlçe Müdürlükleri ile sürekli işbirliği içerisinde olunuz. Her zaman yeni bir bilgi ve gelişmenin olabileceği bilinmelidir.

BAL ARISI BİREYLERİNİ TANIYALIM

	ANA ARI	ERKEK ARI	İŞÇİ ARI
ÖLÇÜSÜ	Büyük	Orta	Küçük
YUMURTADAN ÇIKIŞ SÜRESİ	16 gün	24 gün	21 gün
YAŞAM SÜRESİ	2-5 yıl	21-32 gün İlkbahar 90 gün yazın ve çiftleşinceye kadar kışın yok	Yazın 20-40 gün (aktif dönem) ölünceye kadar çalışır. Kışın 140-150 gün.
GÖREVLERİ	-Erkeklerle çiftleşir kız kardeş- lerini ve annesini öldürür. -Feromon salgılar. 1500/gün yumurta bırakır. -Arı sütü ile besle- nir.	-Bakire ana arı ile çiftleşir	-Petek örer -Larvaya bakar-besler -Ana arıyı besler -Kovanı temizler -Nektar, propolis, polen toplar. -Su taşır. -Nektarı havalandırır. -Kovanı korur. -Erkek arıları dışarı atar. -Yeni ana arı yapılacak yumurtaları belirler.

HANGİ MEVSİMDE HANGİ BAKIM İŞLEMİ YAPILMALIDIR !!!

İLKBAHAR MEVSİMİNDE YAPILACAK İŞLER

- Kovanı dıştan kontrol et.
- Hava sıcaklığı 20 °C olunca içten kovanı açarak genel kontrollerini yap.
- Kovanda küflenmiş, kararmış petekleri değiştir.
- Varroa mücadelesini sakın unutma.
- Ana arının olup olmadığını kontrol et, eğer ana arı yok ise hazır ana kullanmayı tercih et.
- Zayıf kovanları birleştir.
- 1 su + 1 şeker oranında teşvik şuruplamasını yap.
- Arılığında suluk bulundur.
- Tabi oğulu tercih etme, bölme (suni oğul) yap ve hazır ana kullan.

YAZ MEVSİMİNDE YAPILACAK İŞLER

- Nektar akışı başladı ballıkları ver.
- Ana arı ızgarası kullan.
- Peteklerin 3/2'si sırlandığında bal hasadı yapabilirsin.
- Hasada sabah erken başla, öğlen olmadan bırak.
- Bal süzme yerinin arıların giremeyeceği bir yer olmasına dikkat et.
- Süzülmüş petekleri tekrar kovanlara ver, yalayıp temizlesinler.
- Peteklerin temizliğinden sonra ballıkları al, petekleri mum güvesine karşı iyi muhafaza et.

**SONBAHAR
VE
KIŞ
MEVSİMİNDE
YAPILACAK
İŞLER**

- Kovanda yeteri kadar bal bırak.
(10-15 kg.)
- Varroa mücadelesini yap.
- (1 su + 2 şeker) oranında şurup yap, tüm kovanlara akşam üzeri ver.
- Zayıf kovanları birleştir.
- Anasız kovanlara ana ver.
- Bölme (suni) oğul yap.
- Bölme tahtası kullan, kovan boşluğunu yastık tipinde yaptığın materyelle doldur.
- Uçma deliklerini daralt.
- Kovanları öne doğru hafif meyilli olarak yerleştir.
- Kovanları kışlatmaya aldığın yerin sessiz ve hakim rüzgarlara kapalı olmasına dikkat et.
- Aşırı kar yağışlarında kovanın etrafını ve uçma deliğinin önünü temizle.
- Unutma ki arılar kış yumağını oluşturduktan sonra gürültüden çok rahatsız olurlar, bunun sonucunda aşırı bal tüketirler.
- Şubat ve Mart aylarında kek vermeye başlayabilirsin.

İRTİBAT ADRESİ

BARTIN İL TARIM VE ORMAN MÜDÜRLÜĞÜ

Telefon : 0378 227 02 23 - Faks : 0378 227 12 52

bartin.tarimorman.gov.tr